DIE ONTWIKKELING EN BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS ONDER PROVINSIALE BESTUUR IN SUID-AFRIKA VAN 1910 TOT 1924

deur

PIETER WILLEM ADRIAAN MULDER, M.A., M.Ed.

Proefskrif voorgelê ter gedeeltelike voldoening aan die vereistes

vir die graad

DOCTOR EDUCATIONIS

in die

FAKULTEIT VAN OPVOEDKUNDE

aan die

POTCHEFSTROOMSE UNIVERSITEIT VIR C.H.O.

Promotor: **PROF. DR. J. J. SNYMAN**

Potchefstroom
Desember 1963

ERRATA bld. 6

Vul in net voor subhoof 2:

Tegniese onderwys was nog altyd een van die belangrikste takke van die beroepsonderwys wat met die wetenskap en tegnologie in verband staan, waarvan die regstreekse doel is om die individu vir die een of ander ambag toe te rus.[1)]

„Tegniese onderwys is nie algemene onderwys nie, maar dit is 'n gespesialiseerde onderwys, wat bedoel is om onderrig te gee in die beginsels wat aan enige bepaalde beroep ten grondslag lê. Dit is derhalwe aanvullend en nie 'n deel van die algemene onderwys nie".[2)]

ERRATA bld. 422

Reël 21 na „nie" voeg in: soos soms beweer word,

---

1) Verslag van die Kommissie insake Tegniese en Beroepsonderwys: (U.G. 65/1948), 138.

2) Ibid., 8.

VOORWOORD

ŉ Strewe wat deur die sameloop van omstandighede baie jare agterweë moes bly, het met hierdie studie in verwesenliking gegaan. Dit het alleenlik moontlik geword omdat stoflike oorwegings hierin geen rol gespeel het nie. Twee keer is om ad hoc-beurse by die Maatskaplike Nasionale Navorsingsraad aansoek gedoen en hoewel dit nie met welslae bekroon was nie, het die hoë kostes wat die navorsing by die verskillende argiewe en skole in al vier die provinsies van die republiek meegebring het, nie die innerlike drang kon stil nie.

Hierdie inherente drang is gaande gehou, danksy die huislike invloede, die rektor van die P.U. vir C.H.O. as ook my promotor, prof. dr. J.J. Snyman. Laasgenoemde het deur sy grootse visie skema en vorm aan die inhoud help gee wat ŉ belangrike kenmerk van die studie is. As opregte dank nog in die hedendaagse lewe die diepere waardes van ŉ opregte hart kan vertolk, wil ek dit langs hierdie weg betuig.

Waar maande se navorsing in die verskillende argiewe plaasgevind het, daar kan ek nie nalaat om elk van die argivarisse vir hul toegewings en hulpvaardigheid te bedank nie. Ook is op hul aanbevelings goedkeuring verkry om die dokumente tot in 1924 ter insae te kry. Aan elkeen wat selfs die dik pakke omslae moes voorsien en verwyder sonder om ongeduldig te word, wil ek dankie sê. Daar moet ook ŉ spesiale woord van dank gaan aan die verskillende bibliotekarisse op wie se geduld ook aanhoudende aanslae gemaak is. Verder het verskillende hoofde van ou tegniese skole dokumente in hul kantore met goedkeuring van die departementshoofde toeganklik gemaak. Ook hulle word hartlik bedank.

Nieteenstaande hierdie lys bedankings nog ŉ baie groter omvang kan aanneem, wil ek berus met die bedanking aan die taalversorger, die tikster en die Ferdinand Postma-biblioteek wat gehelp het om die stuk werk in boekvorm te verwesenlik. Na vyf jaar intensiewe navorsing, ordening en samestelling is die ontwikkeling en beheer van tegniese en beroepsonderwys in Suid-Afrika vir die onderhawige tydvak grotendeels uit oorspronklike bronne geboekstaaf.

Mag die lig wat op hierdie grootse vraagstuk deur hierdie studie gewerp word daartoe bydra dat Suid-Afrika weldra 'n nasionale onderwysstelsel kry, wat beleid, beheer en wese betref.

P.W.A. Mulder.

Potchefstroom,

1 Desember 1963.

HOOFSTUK I.

INLEIDING.

Bladsy

1. DOEL VAN DIE ONDERSOEK 1
   (a) Wat is beheer? 1
   (b) Beheerorde 3
      (i) Sentraal en Provinsiaal 3
      (ii) Provinsiaal en plaaslik 3
      (iii) Staat en ouer 4
      (iv) Vergelykend 5
      (v) Die term beroepsonderwys omskryf 5

2. METODE VAN ONDERSOEK 6
   (a) Histories-vergelykend 6
   (b) Krities-beoordelend 9

3. TYDVAK HOOFSAAKLIK 1907 - 1924 9

4. GRONDE VIR 'N BEPAALDE ONDERWYSSTELSEL 9
   (a) Agtergrondstudie 9
   (b) Samevatting 10

HOOFSTUK II

HISTORIESE AGTERGROND : DIE ONTWIKKELING EN BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN SUID-AFRIKA TOT 1910. 12

INLEIDING. 12

A. DIE ONTWIKKELING VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN DIE KAAP KOLONIE EN DIE BEHEER DAARVAN TOT 1910. 14
   1. BEROEPSONDERWYS VAN 1806 TOT 1892. 14
   2. BEROEPSONDERWYS VAN 1892 TOT 1910 14
      Inleiding 14
      (a) Beroepsonderwys in die gewone skole 15

3. TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS AAN BEROEPSKOLE VAN 1892 TOT 1910 18

Inleiding 18

(a) Industriële skole 19

(b) Huishoudskole 21

4. ANDERSOORTIGE INRIGTINGS VIR TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS. 24

Inleiding 24

(a) Die Kimberleyse Mynskool 24

(b) Landbouvakskool op Elsenburg 25

(c) Die doofstom- en blindeskool te Worcester 27

(i) Algemeen 27

(ii) Finansies van doofstom- en blindeskool 27

(iii) Leervakke 28

5. BEHEER VAN ONDERWYS VAN 1892 TOT 1909 28

(a) Hoofkantoor 28

(b) Skoolrade en skoolkomitees 29

6. SAMEVATTING 30

B. DIE ONTWIKKELING VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN TRANSVAAL EN DIE BEHEER DAARVAN TOT 1910 31

Inleiding 31

1. BEROEPSOPLEIDING IN DIE ZUID-AFRIKAANSCHE REPUBLIEK VAN 1892 TOT 1900. 31

2. BEROEPSOPLEIDING ONDER BRITSE KOLONIALE BESTUUR 1900-1905 32

(a) Algemene doel 32

(b) Kampskole 33

(c) Normaalkollege 34

(d) "Transvaal Technical Institute" 34

(e) Aandklasse 36

(f) Weeshuise 37

(g) Handwerkvakke in openbare skole 38

(h) Plaaslike en sentrale beheer 39

3. BEROEPSOPLEIDING VAN 1905 TOT 1907 41

(a) Algemeen 41

(b) Beheer van beroeps- en gewone onderwys 43

(c) Spesiale klasse 44

(d) Aandklasse 45

(e) Onderwysersklasse 45

(f) Weeshuise 46

4. BEROEPSONDERWYS ONDER SELFBESTUUR 1907-1910 47

(a) Algemeen 47

(b) Stelsel van beheer 47

(c) Uitwerking van die Smutswet 47

(d) Ambagskole 49

(e) Spesiale klasse 51

(f) Plattelandse voorsiening 52

(g) Weeshuise 53

5. SAMEVATTING 53

C. DIE ONTWIKKELING VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS EN DIE BEHEER DAARVAN IN DIE O.V.S. VAN 1872 TOT 1910 54

Inleiding 54

1. BEROEPSOPLEIDING ONDER DIE O.V.S. REPUBLIEK TOT 1899 54

2. BEROEPSONDERWYS ONDER MILITêRE BESTUUR 55

(a) Algemeen 55

(b) Beroepsonderwys in kampskole 55

(c) Hoër beroepsopleiding 56

(d) Aandklasse 58

(e) Beheer van beroepsonderwys 58

3. BEROEPSOPLEIDING ONDER SELFBESTUUR 1905-1907 59

(a) Onderwys-beheerstelsel van 1905-1907 59

(b) Beroepsopleiding vir seuns 60

(c) Spesiale klasse 60

(d) Beroepsopleiding in openbare skole 61

(e) Aandklasse 62

(f) Beroepsopleidingskole 62

(i) Industriële skool Bloemfontein 62

(ii) Praktiese voorbereidende skool 63

4. BEROEPSOPLEIDING ONDER VERANTWOORDELIKE BESTUUR 1907-1910 64

(a) Beheer van tegniese en beroepsonderwys 64

(b) Tegniese en beroepsonderwys in die hoër inrigtings 65

(c) Die "Oranjerivier Kolonie Naaldwerk Depôt" 66

(d) Spin- en weefskole 66

(i) Beheer van skole onder "Huisindustrie Raad" 66

(ii) Opleidingskool van die "Huisindustrie Raad" 67

(iii) Spin- en weefskole op die platteland 67

5. SAMEVATTING 69

D. DIE ONTWIKKELING VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS EN DIE BEHEER DAARVAN IN NATAL VAN 1846 TOT 1910

Inleiding 71

1. BEROEPSONDERWYS VAN 1846 TOT 1893 71

(a) Beroepsonderwys in gewone primêre en hoërskole 71

(b) Beroepsonderwys in spesiale inrigtings 72

(i) Mechanic's Institute 72

(ii) Aandskole 72

(iii) Kunsskole 73

(iv) Tegniese spoorwegskole 73

2. BEROEPSONDERWYS VAN 1893 TOT 1910 73

(a) Beheer en gewone beroepsonderwys 73

(b) Beroepsonderwys in gewone skole 74

(c) Beroepsonderwys in die kunsskole 75

(d) Tegniese en handelsonderrig 75

(e) Deeltydse beroepsopleiding 78

3. SAMEVATTING 79

4. ALGEMENE SAMEVATTING 79

HOOFSTUK III

DIE ONTWIKKELING EN BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN DIE UNIE VAN SUID-AFRIKA EN DIE BEHEER DAARVAN VAN 1910 TOT 1916

A. HISTORIESE VERLOOP VAN UNIEWORDING EN DIE VERDEELDE ONDERWYSBEHEER 81

Inleiding 81

1. 'N KONSTITUSIONELE OF NASIONALE EENHEID 81

2. ONDERHANDELINGE AGTER DIE GORDYN OOR DIE ONDERWYS EN DIE BEHEER DAARVAN 82

3. DIE NASIONALE KONVENSIE 1908 TOT 1909 83

4. GEDAGTEWISSELING OP DIE KONVENSIE OOR DIE PROVINSIES EN DIE ONDERWYS 84

5. HORISONTALE VERDEELDE BEHEER VAN ONDERWYS 87

6 HOëR ONDERWYS EN TEGNIESE ONDERWYS 88

7. SAMEVATTING 90

B. DIE ONTWIKKELING VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN DIE UNIE VAN SUID-AFRIKA GEDURENDE DIE VOORGESKREWE VYF JAAR ONDER DIE Z.A.-WET

1. DIE ONTWIKKELING IN KAAPLAND 91

Inleiding 91

(a) Beroepsvakke in die gewone skole 91

(i) Houtwerk en Tekene 92

(ii) Kookkuns Huishoudkunde en Naaldwerk 93

(iii) Natuurkennis 95

(b) Industriële skole 96

(c) Aandskole en voortsettingsklasse 98

Inleiding 98

(i) Aandklasse en voortsettingsonderwys in Kaapstad 99

(ii) Aandklasse en voortsettingsonderwys in die Spoorweë 100

(iii) Aandklasse te Kimberley 100

(iv) Aandklasse in Port Elizabeth 100

(v) Musiekskool in Kaapstad 101

(vi) Handelsonderwys 101

(d) Samevatting 101

2. DIE ONTWIKKELING IN TRANSVAAL 103

Inleiding 103

(a) Handwerkvakke in gewone Skole 103

(i) Karton-, Hout- en Metaalwerk vir seuns 104

(ii) Tuinbou 108

(iii) Naaldwerk en Kookkuns vir dogters 108

(iv) Aand- en voortsettingsklasse 109

(b) Ambagskole en die beroepsopleiding 111

Inleiding 111

(i) Konferensie van tegniese onderwys 1911 112

(ii) Sukkelgang van ambagskole in die aanvangsjare 113

(iii) Bevordering van die ambagskoolidee 114

(iv) Die groei van ambagskole tot 1916 116

(v) Die ambagsvakke 118

(c) Beroepsopleiding in industrieskole 119

Inleiding 119

(i) Die ontwikkeling van die Potchefstroomse Industriële Skool 120

(ii) Langlaagte Industriële Skool 123

(iii) Ander industriële afdelings 123

(d) Huishoudskole 124

Inleiding 124

(i) Huishoudskool te Leydstraat, Johannesburg 124

(ii) Huishoudskool te Pretoria 125

(e) Handelskole 126

Inleiding 126

(i) Handelskool in Troyville, Johannesburg 126

(ii) Ander handelskole 127

(f) Samevatting 128

3. DIE ONTWIKKELING IN DIE O.V.S. 131

Inleiding 131

(a) Beroepsonderwys in gewone skole 132

(1) Handelsvakke 133

(b) Beroepsopleiding aan die Normaalskool, Bloemfontein 134

(c) Politegniese Kollege Bloemfontein 135

(d) Industriële skole 136

(i) Goewermentsindustriële Skool, Bloemfontein 136

(ii) Goewerments-huishoudskool, Bethlehem 138

(iii) Industriële Afdeling Ficksburg 139

(iv) Ladybrand se Industriële Skool 139

(e) Beroepsonderwys onder die "O.V.S. Huis-Industrie Raad" 140

(f) Samevatting 141

4. DIE ONTWIKKELING IN NATAL 143

Inleiding 143

(a) Beroepsonderwyw in gewone skole 144

(1) Handwerkvakke 144

(i) Houtwerk, Karton- en Kleiwerk 145

(ii) Aanbevelings van organiseerder 147

(iii) Tekene 149

(iv) Kookkuns, Huishoudkunde en Naaldwerk 150

(v) Voortsettingsklasse en handelsonderwys 152

(b) Landbou en Tuinbou 153

(i) Landbouvakskool Weston 153

(c) Tegniese onderwys 154

Inleiding 154

(i) Durbanse en Pietermaritzburgse Tegniese Institute 155

(ii) Kursusse aangebied 156

(d) Samevatting 158

C. BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN DIE PROVINSIES VAN DIE UNIE VAN SUID-AFRIKA VAN 1910 TOT 1916

1. BELEID VAN DIE BEHEER 160

Inleiding 160

(a) Heroriëntering van onderwysbeheer onder die Zuid-Afrika-Wet 160

(b) Konferensie insake tegniese, en industriële en kommersiële Onderwys 8-10 November 1911 162

(i) Beroepskole 164

(ii) Aand- en voortsettingsklasse 164

(iii) Vakleerlingskap 164

(iv) Toelaes en beurse 165

(v) Administrasie 165

(vi) Wetgewing 166

(vii) Praktiese onderrig in primêre en sekondêre skole 166

(viii) Algemeen 166

(c) Die Nasionale Raad van Advies vir Tegniese Onderwys 167

(d) Die Raad aan die werk 168

(i) Ondersoek 168

(ii) Beleidsverklaring t.o.v. tegniese en vakopleiding 169

2. BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN KAAPLAND VAN 1910 TOT 1916

Inleiding 171

(a) Sentrale Beheer van die gewone onderwys 171

(b) Lokale beheer 172

(i) Skoolkomitees 173

(ii) Skoolrade 174

(c) Beheer van industriële skole 175

(d) Beheer van voortsettingsklasse 176

(e) Beheer van nywerheidskole 177

(f) Stigting van beroepskole 178

(g) Samevatting 179

3. BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN TRANSVAAL VAN 1910 TOT 1916 180

Inleiding 180

(a) Sentrale beheer 180

(b) Plaaslike beheer van skole 182

(c) Beheer van ambagskole 183

(d) Beheerrade van tegniese en ambagskole 184

(i) Die nuwe beheerregulasies vir ambagskole van 1912 185

(e) Beheer van die Potchefstroomse Industriële Skool 187

(i) Magte en pligte 188

(ii) Toelating van leerlinge 189

(iii) Kursusse 189

(iv) Finansiële beheer 190

(f) Beheer van voortsettingsklasse 191

(i) Klasgelde 192

(ii) Kursusse 193

(g) Samevatting 193

4. BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN DIE O.V.S. VAN 1910 TOT 1916 195

Inleiding 195

(a) Sentrale beheer 195

(b) Plaaslike beheer van gewone skole 197

(I) Skoolrade 197

(i) Magte en pligte van rade 197

(II) Skoolkommissies 198

(i) Pligte en magte van kommissielede 198

(c) Beheer van tegniese en beroepsvakke in gewone skole 199

(d) Beheer oor voortsettingsonderwys 200

(e) Beheer oor industriële skole 201

(I) Die Huishoudskool te Bethlehem 202

(II) Beheer van Huisvlytraad 202

(f) Samevatting 203

5. BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN NATAL VAN 1910 TOT 1916 — 204

Inleiding — 204

(a) Beheer van tegniese en beroepsonderwys in gewone skole — 205

(I) Sentrale beheer — 205

(II) Plaaslike beheer — 206

(i) Advies skoolkomitees — 207

(ii) Verpligte skoolbesoek — 208

(b) Plaaslike beheer van suiwer tegniese en beroepsonderwys — 208

(I) Durbanse Tegniese Instituut — 210

(II) Pietermaritzburgse Tegniese Instituut — 212

(c) Samevatting — 214

6. KRITIESE BESKOUING — 215

HOOFSTUK IV

DIE ONTWIKKELING EN BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN DIE PROVINSIES VAN S.A. VAN 1916 TOT 1924

A. DIE ONTWIKKELING VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS — 218

1. BELEID VAN DIE ONTWIKKELING — 218

Inleiding — 218

(a) Bloemfonteinse Konferensie oor Industriële onderwys — 218

(I) Beroepsonderwys in die gewone provinsiale skole — 218

(II) Huishoudskole — 219

(III) Industriële skole — 219

(IV) Landbou-opleiding — 220

(b) Komitee van ondersoek oor Industriële onderwys in 1916 — 220

(I) Aanbevelings van die komitee — 221

2. ONTWIKKELING VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN KAAPPROVINSIE VAN 1916 TOT 1924

(a) Tegniese en Beroepsvakke in gewone skole 223

Inleiding 223

(I) Vordering in die handwerkvakke 223

(II) Handwerkvakke in die nuwe skoolkursus 224

(III) Belangrike plek van handwervakke in gewone skole teen 1924 227

(IV) Handelsopleiding 228

(b) Ontwikkeling van Industriële skole van 1916 tot 1924 229

(I) Industriële skole vir seuns en dogters 229

(II) Een-onderwyser Industriële Skole 230

(III) Bevindinge en aanbevelings van Kommissie oor Industriële onderwys 233

(IV) Kurrikulum van Industriële skole 234

(c) Tegniese en Kunsskole 236

(d) Landbouvakskoolopleiding 237

(e) Huishoudskole 239

(I) Tekort aan Huishoudkunde-onderwyseresse 240

(II) Planne om meer onderwyseresse te kry 241

(III) Huishoudkundige opleiding aan Rhodes en Adelaide 242

(f) Samevatting 243

3. ONTWIKKELING VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN TRANSVAAL VAN 1916 TOT 1924 245

Inleiding 245

(a) Handwerkvakke in gewone laerskole 246

(b) Tegniese en beroepsonderwys in die sekondêre skole 248

(I) Huishoudkundekursusse 249

(II) Handelskole 251

(i) Johannesburgse Handelskool 251

(ii) Die Handelskool te Pretoria 252

(iii) Handelskursusse 253

(c) Voortsettingsonderwys 254

(I) Probleme i.v.m. voortsettingsonderwys 254

(II) Omvang van die kursusse vir voortsettingsonderwys 255

(d) Ambagskoolkursusse 256

(I) Kurrikula in die Ambagskole 258

(e) Industriële onderwys 260

(I) Werkskemas van Industriële skole 262

(f) Tegniese Hoërskool te Johannesburg 263

(g) Beroepsopleiding in die onderwyskolleges 264

(h) Samevatting 265

4. ONTWIKKELING VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN DIE O.V.S. VAN 1916 TOT 1924 268

Inleiding 268

(a) Tegniese en beroepsonderwys in gewone skole 268

(I) Geleidelike uitbreiding sonder opsieners 270

(II) Die Nuwe Kode 272

(b) Industriële skole 273

(I) Industriële skool te Bloemfontein 274

(II) Ficksburg se Industriële skool 275

(III) Industriële skool te Heilbron 276

(IV) Industriële skool te Jacobsdal 276

(V) Industriële skool te Ladybrand 277

(VI) Industriële afdeling te Goedemoed 277

(VII) Industriële afdeling te Kopjes 278

(VIII) Industriële skool te Kroonstad 278

(c) Die Huishoudskool te Bethlehem 278

(d) Die Tweespruitse Landbou-Ambagskool 279

(e) Die Politegniese Kollege te Bloemfontein 280

(I) Onderwyskursusse 280

(II) Gewone tegniese opleiding 281

(f) Voortsettingsonderwys 281

(I) Dagvoortsettingsklasse in Brebnerskool 282

(II) Voorbereidende Tegniese Skool 282

(g) Die Huisnywerheidsraad vir die O.V.S. 283

(I) Kant- en Breiskole 283

(h) Samevatting 284

5. DIE ONTWIKKELING VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN NATAL VAN 1916 TOT 1924 286

Inleiding 286

(a) Beroepsonderwys in gewone skole 286

(I) Herlewing van handwerkvakke vir seuns sedert 1918 287

(II) Houtwerk in die skole 288

(III) Naaldwerk en Huishoudkunde in gewone skole 289

(IV) Huishoudkunde 290

(b) Voortsettingsonderwys 291

(I) Plattelandse voortsettingsonderwys 292

(II) Teenkanting van openbare mening 293

(III) Voortsettingsklasse in 1924 294

(c) Landbou- en ambagsonderwys in Weston 294

(I) Opleiding van behoeftige seuns 295

(II) Nuwe wending 296

(III) Kritiek op die skool 297

(IV) Oorname deur Unie-Onderwysdepartement 298

(d) Landboukursus aan Pietermaritzburg-kollege 298

(e) Tegniese opleiding in Durban 299

(I) Kommissie van ondersoek 300

(II) Ondersoek van Tegniese Adviseur 301

(III) Universiteitstatus 301

(f) Die Tegniese Instituut te Pietermaritzburg 303

(I) Kritiek op die inrigting 303

(II) Tegniese kennis en praktiese werk 304

(g) Samevatting 305

B. DIE BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN SUID-AFRIKA VAN 1916 TOT 1924 307

1. DIE ONDERSOEK VAN DIE JAGGER-KOMMISSIE VAN 1915 307

Inleiding 307

(a) Standpunte van die kommissie 307

(b) Aanbevelings van die Jagger-kommissie 309

2. BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN KAAPLAND VAN 1916 TOT 1924 309

Inleiding 309

(a) Een-onderwyser Industrie Scholen 311

(b) Soorte van tegniese en beroepskole 312

(c) Uiteenlopende beheermaatreëls in Industriële Skole 313

(d) Aanbevelings van spesiale kommissie oor Industriële onderwys in Kaapland 315

(e) Samevatting 317

3. BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN TRANSVAAL VAN 1916 TOT 1924 317

Inleiding 317

(a) Sentrale Beheer 318

(I) Koördinasie 319

(b) Plaaslike Beheer 320

(I) Aanbevelings van Malherbe-kommissie 321

(II) Beheer van die Industriële skool Potchefstroom 322

(III) Beheer van Ambagskole 323

(c) Samevatting 324

4. BEHEER VAN DIE TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN DIE O.V.S. VAN 1916 TOT 1924 325

Inleiding 325

(a) Sentrale beheer 325

(b) Plaaslike beheer 326

(I) Skoolrade 327

(II) Pligte en magte van skoolrade 327

(III) Skoolkommissies vir gewone skole 328

(IV) Magte en pligte van skoolkommissies 329

(V) Beheerrade van skole nie onder toesig van skoolrade nie 329

(VI) Beheer van ambagskole 330

(VII) Regulasies vir Tweespruit 331

(VIII) Regulasies vir Ficksburg 332

(IX) Pligte van Kuratoria 333

(X) Regulasies vir die "Normaal- en Politegniese Kollege" 334

(XI) Beheer van voortsettingsonderwys 335

(c) Samevatting 336

5. BEHEER OOR TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN NATAL VAN 1916 TOT 1924 336

Inleiding 336

(a) Beheer oor Tegniese en beroepsvakke in gewone skole 336

(I) Behoeftige leerlinge 337

(II) Vakleerlinge 337

(III) Geneeskundige beheer 338

(IV) Organiseerders vir praktiese vakke 338

(b) Beheer oor die Weston se Landbou-ambagskool 339

(c) Beheer oor die Voortsettingsonderwys 340

(d) Beheer van "Natal Technical College" tot 1922 341

(I) Stelsel van Advieskomitees 342

(II) Finansiële nood 343

(III) Omskrywing van die term "Hoër Onderwys" 343

(e) Beheer van "Pietermaritzburg Technical Institute" 344

(I) Aanbeveling oor samestelling van Raad 344

(II) Finansiële behoeftes 345

(f) Samevatting 347

6. ALGEMENE SAMEVATTING 347

(a) Ontwikkeling 347

(b) Beleid 349

(c) Beheer 349

(I) Punte van ooreenkoms en verskil in die provinsies 349

(II) Finansiële sake 350

(III) Houding van outoriteite oor oorname 351

HOOFSTUK V

DIE STELSEL EN BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN DUITSLAND, V.S.A. EN ENGELAND

A. DIE STELSEL EN BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN DUITSLAND 353

Inleiding 353

1. DIE STELSEL VAN BEROEPSKOLE 353

(a) Tegniese Onderwys 353

(b) Landbou-opleiding 355

(c) Handelsopleiding 356

(I) Handelshochschule 356

(II) Middelbare Kommersiële Tegniese Hoër Skole 357

(III) Die Laer Kommersiële Tegniese Skole 357

(IV) Voortsettingshandelskole 357

2. BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSKOLE 358

(a) Wetgewing i.v.m. Tegniese en Beroepskole 359

(b) Inspeksie van Beroepskole 359

3. ALGEMENE OMWENTELING NA 1918 361

Inleiding 361

(I) Die nuwe Onderwysstelsel 361

(II) Die nuwe Beheerstelsel 362

B. DIE STELSEL EN BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN DIE V.S.A. 364

Inleiding 364

1. DIE STELSEL VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS 364

(a) Industriële Onderwys 364

(b) Kommersiële Opleiding 366

(c) Landbou-onderwys 367

(d) Huishoudkunde-opleiding 368

(e) Voortsettingsonderwys 369

2. DIE BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN DIE V.S.A. 370

(a) Sentrale Beheer 371

(b) Plaaslike Beheer 374

(i) "State Boards" 374

(ii) Plaaslike Rade 375

(iii) Skoolkomitees 375

C. DIE STELSEL EN BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN ENGELAND 376

Inleiding 376

1. DIE STELSEL VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS 377

(a) Beroepsvakke in gewone skole 377

(b) Junior Tegniese Skole 378

(c) Voortsettingsonderwys 379

(d) Industriële Skole 381

2. DIE BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN ENGELAND 382

Inleiding 382

(a) Die Beheerstelsel van Tegniese en Beroepsonderwys 382

(i) Beheer van gewone skole met handwerkvakke 382

(ii) Plaaslike beheer 383

(iii) Sentrale Beheer ("Board of Education") 384

D. 'N KRITIESE VERGELYKING VAN DIE STELSEL VAN BEHEER MET DIE VAN SUID-AFRIKA 388

Inleiding 388

1. DIE ENGELSE MET DIE SUID-AFRIKAANSE STELSEL VERGELYK 388

(a) Handwerkvakke in gewone skole 388

(b) Industriële Skole 389

(c) "Junior Technical Schools" 390

(d) Voortsettingsonderwys 390

(e) Kommersiële Skole 390

(f) Kunsskole 391

2. BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSKOLE IN OORSESE LANDE MET DIE IN SUID-AFRIKA VERGELYK 391

(a) Sentrale Beheer in Engeland met Suid-Afrika vergelyk 391

(b) Plaaslike Beheer in Engeland met Suid-Afrika vergelyk 392

(c) Suid-Afrika met Duitsland en die V.S.A. vergelyk 394

HOOFSTUK VI

KRITIESE BESKOUING

A. DIE TENGIESE EN BEROEPSONDERWYS IN DIE VIER PROVINSIES 396

Inleiding 396

1. DIE WESE VAN DIE BEROEPS- EN TEGNIESE VAKKE IN DIE GEWONE PROVINSIALE SKOLE 397

2. DIE WESE VAN BEROEPS- EN TEGNIESE ONDERWYS IN DIE PROVINSIES 398

3. DIE BEHEER VAN TEGNIESE EN BEROEPSONDERWYS IN DIE VIER PROVINSIES 400

(a) Kaapland 400

(b) Transvaal 402

(c) O.V.S. 403

(d) Natal 404

B. RIGLYNE VIR DIE TOEKOMS 405

Inleiding 405

1. SKEPPING VAN SUID-AFRIKAANSE STELSEL VAN BEROEPS- EN TEGNIESE ONDERWYS 406

(a) Formulering van Beleid 410

Inleiding 410

(i) Provinsiale Onderwys 411

(ii) Onderwys onder die Sentrale Owerheid 412

(iii) Beheer van Onderwys 414

(iv) Leergange vir Doeltreffendheid 415

(v) Finansies van die Tegniese en Beroeps-onderwys 416

(vi) Opleiding van Onderwysers 418

2. UITSKAKELING VAN STREMMENDE FAKTORE IN DIE ONDERWYSSTELSEL 419

(a) Oorvleueling van Kursusse 419

(b) Oorvleueling van Werkkragte 420

(c) Dubbele Beheer 420

(d) Voorsiening van beter en doeltreffender tegniese en beroepsonderwys 421

AFKORTINGS

Van die volgende is gebruik gemaak:

S.G.O.,	Superintendent-generaal van Onderwys.
S.O.,	Superintendent van Onderwys.
U.O.D.,	Unie-onderwysdepartement.
U.G.,	Union Government.
D.v.O.,	Direkteur van Onderwys.
C.d.,	Colonial documents.
V.R.S.,	van Riebeek Serie.
O.V.S.,	Oranje Vrystaat.
Vol.	Volume.
Art.,	Artikel.
A.C.V.V.,	Afrikaanse Christelike Vroue Vereniging.
Leas.,	Loral Education Authorities.
N.O.D.,	Natalse Onderwysdepartement.
T.O.D.,	Transvaalse Onderwysdepartement.
K.O.D.,	Kaapse Onderwysdepartement.
O.D.,	Onderwysdepartement.